

Voorstel aan de Raad

Vergadering : Gemeenteraad Best
Raadsvergaderdatum : 18-07-2022

Onderwerp

Kaderbrief 2023

Aanleiding

Bijgaand treft u de Kaderbrief 2023. Het college biedt de Kaderbrief aan op grond van artikel 4 in de Financiële verordening 2022. De Kaderbrief geeft de kaders aan voor de begroting 2023. Naast het stellen van kaders voor het nieuw beleid ('welk nieuw beleid wordt van toepassing?' en 'wat mag nieuw beleid kosten?') moet op grond van het lopende coalitieakkoord sprake zijn van een sluitend financieel meerjarenperspectief. De financiële foto zoals opgenomen onder 'kosten en dekking' biedt u handvaten om ook hierop te sturen.

Relatie van de Kaderbrief 2023 met de begroting 2023.

De Kaderbrief dient ter voorbereiding op de begroting. Via dit voorstel besluit u over de uitgangspunten die gehanteerd worden bij het optellen van de nieuwe begroting 2023. Bij de begrotingsbehandeling 2023 op 7 november 2022 wordt u in staat gesteld om de nu gegeven kaders om te zetten in beleid en het budgetrecht toe te passen.

Advies

1. het vaststellen van de Kaderbrief 2023.

Argumenten

1.1. Via uw beleidskaders kan de begroting 2023 worden opgesteld.

De Kaderbrief bevat vele nieuwe ontwikkelingen. Verwezen wordt naar bijlage BL22-09440, de Kaderbrief 2023. In dit raadsvoorstel beperken we ons tot een samenvatting op hoofdlijnen van de kaderbrief.

Integrale Veiligheid:

Voortzetting aanpak illegale en sociaal onwenselijke situaties. Ingestoken wordt met name op preventie. Maar ook op handhaving waar nodig.

Verkeer en openbare ruimte:

Er wordt ingezet op een mobiliteitstransitie om de Brainportregio bereikbaar te houden. Hierbij wordt met name ingezet op vervoersmogelijkheden naast de auto, door middel van het realiseren van zogenoemde mobiliteitshubs.

Economie:

Gestreefd wordt naar een gelijkwaardige wijze van samenwerking tussen MRE gemeenten. Daarnaast willen we gaan werken aan een nieuw regionaal en lokaal detailhandelsbeleid.

Sociaal Domein:

Dit is met name beleid in uitvoering. Aan de hand van een transformatieagenda wordt verder ingezet op 3 belangrijke onderwerpen. Een inclusieve samenleving, een sterke sociale basis en afgestemde toegang/basis. Daarnaast is er voortgezette en extra aandacht voor minimabeleid en schuldhulpverlening. Energiearmoede en de sterke inflatie maken de noodzaak hiervoor alleen maar hoger.

Er wordt ook ingezet op het opvangen van demografische en maatschappelijke ontwikkelingen: sprake is van een toenemende vraag naar ondersteuning van burgers thuis. Achterliggend zijn de vergrijzing, extramuralisering, Corona en het ingevoerde abonnementstarief hier debet aan. De extra inzet vanaf 2023 is met name gericht op preventie.

En er zijn in de periode vanaf nu 3 huisvestingsopgaven voor scholen in het kader van het Huisvestingsplan Onderwijs verwerkt in de Kaderbrief.

Cultuur, sport, recreatie en vrije tijd:

Via het combinatieteam 'Tuurlijk wordt ingezet om met name kinderen sport en cultuur te laten beleven. Kinderen krijgen zo een betere basis voor een gezonde toekomst.

Duurzaamheid en milieu:

In Best wordt ingezet op energiebesparing en opwekking van duurzame energie vanuit landelijke afspraken. Inmiddels is een aangepaste Regionale Energie Strategie in voorbereiding. We gaan er van uit dat deze strategie in 2023 wordt aangeboden aan u.

Voor wat betreft energiebesparing wordt gebruik gemaakt van het Regionaal Energie Loket, daarnaast willen we (verder) ondersteunen bij de plaatsing van zonnepanelen en het treffen van isolerende maatregelen. De haalbaarheid van een warmtenet wordt in 2023 onderzocht via pilots in Naastenbest en Heivelden.

In het kader van de Omgevingswet krijgen gemeenten vanaf 2023 nieuwe (milieu) taken en verantwoordelijkheden van de provincie overgedragen voor de bodem. Via de diverse projecten die op dit moment lopen vanwege de Omgevingswet deze taken opgenomen in onze bedrijfsvoering.

Ruimte en bouwen:

Met name vanwege de nieuwe Omgevingswet die per 1-1-2023 in werking treedt, is een grote organisatorische en financiële transitie nodig. De wet beoogd om op basis van eenvoudiger regels, snellere processen en een lokale afweging het gemakkelijker te maken voor burgers en bedrijven om projecten te realiseren. Achterliggend zijn in onze organisatie veel aanpassingen nodig om dit voor elkaar te krijgen. Het goed inbedden van de gevolgen van deze wet vergt tijd. Eigenlijk zijn er ervaringsgegevens nodig en die zijn er nu nog niet. Onzekerheden zijn er met name in de gevolgen van de Wet Kwaliteitsborging Bouw, de gevolgen van formatieverschuivingen van toetsing naar handhaving, de gevolgen voor de samenwerking met de verbonden partijen (met name de ODZOB) en de financiële gevolgen van alle wijzigingen. Met het verstrijken van de tijd zal hier geleidelijk meer duidelijkheid over komen.

De processen die we nu doorlopen zijn daarom met name op gericht om 'de winkel vanaf 1-1-2023' open te houden. Er worden dit jaar nog diverse voorstellen gedaan om dit voor elkaar te krijgen. Vervolgens gebruiken we de periode 2023-2029 om bij te sturen en geleidelijk invulling te geven aan de inbedding van de Omgevingswet in onze organisatie.

Er wordt in 2023 een nieuwe woonvisie aangeboden.

Op basis van een gebiedsvisie Wilhelminadorp-Kantonnier wordt vanaf 2023 op basis van een participatietraject ingezet op het versterken van deze wijken op allerlei gebied.

Dienstverlening en bedrijfsvoering:

Diverse onderwerpen als thuiswerken, het strategisch personeelsplan, het omgaan met krapte op de arbeidsmarkt en het verbeteren van de arbeidsomstandigheden hebben onze permanente aandacht.

Voor het project 'Samengaan' is een eerste inschatting gemaakt van de kosten. In 2023 wordt een voorlopig ontwerp inclusief een actualisatie van de kosteninschatting aan u voor.

Voor wat betreft de dienstverlening wordt ingezet op serviceformules, klantreizen en versterking van de klantgerichte benadering. Volgens de werkwijze 'Werken volgens de bedoeling' Verbindingen worden gelegd met inwoners- en overheidsparticipatie

Een 2-tal nieuwe wetten hebben invloed op onze dienstverlening. De Wet Open Overheid als vervanger van de Wet Openbaarheid van Bestuur regelt dat we nog opener zijn met informatie. Verwacht wordt dat in 2023 landelijke software beschikbaar komt om invulling te geven aan deze wet. Een andere wet die in 2023 van kracht wordt is de Wet modernisering elektronisch berichtenverkeer. Op grond van deze wet krijgen inwoners en ondernemers het recht om met de overheid te communiceren. In 2023 wijst de gemeente de kanalen aan voor digitale communicatie.

1.2. Via het stellen van financiële kaders voor de begroting 2023, kunt u sturen op een sluitende begroting en meerjarenraming 2023-2026

De beleidsvoornemens in de Kaderbrief zijn financieel vertaald in de lijst nieuw beleid 2023-2026, een bijlage bij de Kaderbrief 2023. De beleidsvoornemens zijn financieel vertaald, er is op dit moment sprake van een sluitend financieel perspectief voor de periode 2023 tot en met 2026. Het coalitieakkoord 2018-2022 schrijft een sluitende begroting en meerjarenraming voor. Onder 'kosten en dekking' wordt geanticipeerd op nieuwe financiële ontwikkelingen die op ons afkomen. Deze financiële ontwikkelingen leiden tot een aangepast financieel perspectief.

.

Risico's

De risico's worden nader verwerkt in de begroting 2023 in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kosten en dekking

De beleidsvoornemens in de Kaderbrief 2023 zijn doorgerekend en verwerkt in onderstaande financiële foto 2023-2026:

Financiële foto Kaderbrief 2023

-/- = last

<i>Omschrijving</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
Saldo na 1e financiële rapportage 2022	635.500	1.500	492.500	492.500
Ontwikkelingen vanaf de 1e financiële rapportage 2022:				
Gemeentefonds, maartcirculaire nav nieuw regeerakkoord	1.536.000	2.647.000	3.117.000	828.000
<i>Inkomsten:</i>				
Actualisatie herverdeeffecten gemeentefonds	225.000	225.000	211.000	211.000
OZB verhoging in 2026 -2029 met 4% extra	0	0	0	280.000
<i>Uitgaven:</i>				
Mutaties lasten bestaand beleid	-131.083	-297.552	-290.725	-500.557
Saldo voor nieuw beleid	2.265.417	2.575.948	3.529.775	1.310.943
Nieuw beleid voor de raming van baten en lasten	-1.946.650	-1.746.400	-1.054.267	-1.005.883
Saldo na verwerking nieuw beleid 2023-2027	318.767	829.548	2.475.508	305.060
<i>P.m. ramingen, nadere uitwerking begroting 2023:</i>				
Omgevingswet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Meicirculaire Gemeentefonds	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Gevolgen beleidsakkoord	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Verwacht saldo inclusief nieuw beleid Kaderbrief 2023	318.767	829.548	2.475.508	305.060

Algemene toelichting:

Bovenstaande financiële foto start vanaf de 1^e financiële rapportage 2022. De ontwikkelingen daarna (maartcirculaire en actualisatie herverdeeffecten gemeentefonds) zijn toegevoegd. De bestaande uitgaven zijn geactualiseerd en de financiële gevolgen van het nieuwe aangeleverde beleid zijn verwerkt.

Daarnaast is vanaf 2026 rekening gehouden met een tijdelijke 4% extra OZB verhoging over een periode van 4 jaar. Bij de besluitvorming van de programmabegroting 2022 hebben we hier nadrukkelijk met u over gesproken. Als vervolg hierop is op 7 februari 2022 een financiële doorkijk van onze gemeente aan u gepresenteerd. Eén van de conclusie hierbij is dat ambities geld kosten. Maar ook het behouden van de bestaande leefkwaliteit in onze gemeente kost geld. En dat betekent dat we niet alleen kritisch zijn op onze uitgaven maar dat we ook samen met u bekijken aan welke andere knoppen we kunnen draaien die een financieel effect hebben. De OZB is één van deze knoppen. Mede met het oog op de extra lasten die vanaf 2027 gaan komen zoals de effecten van de omgevingswet (nog onbekend) als de extra kapitaalslasten (+ € 300.000) van het project Samen Gaan, doen wij het voorstel om de OZB voor een periode van 4 jaar extra te verhogen met 4% boven op de jaarlijkse indexatie.

Dit betekent dat bovenstaande financiële foto meerjarig sluitend is. Echter, er zijn enkele zaken die we moeten betrekken bij dit structurele positieve saldo. Dit zijn de genoemde p.m. posten die een impact gaan hebben op onze toekomstige financiële positie én de investeringen in de scholen en het project 'Samen Gaan' die vanaf 2027 voor het eerst tot lasten leiden. Deze lichten we hieronder verder toe.

1. p.m. post Omgevingswet

Bij de invoering van de Omgevingswet, worden er naast projectkosten, ook structurele financiële gevolgen verwacht. Voor de legesopbrengsten geldt dat de totale opbrengsten vermoedelijk lager worden, met name door de Wet Kwaliteits Borging. Deze wet veroorzaakt dat er minder leges vanwege bouwprojecten kunnen worden binnengehaald. Verder zijn er nog grote onzekerheden in de uitvoering (tijdsbesteding en mate van regionale samenwerking) en in de hoeveelheid vergunningen die we vanaf 2023 verstrekken. Ook ontstaan er waarschijnlijk verschuivingen in de formatie en zijn er gevolgen voor de regionale samenwerking (ODZOB). De vele onzekerheden leiden ertoe dat de structurele gevolgen vanwege de Omgevingswet op dit moment alleen als risico kan worden verwerkt in de begroting. Geleidelijk worden in de toekomst (vanaf 2023 op basis van praktijkervaringen) de risico's omgezet in financiële consequenties voor onze begroting. Het afleggen van een gedegen verantwoording is daarmee in de komende periode onmisbaar om dit geleidelijk voor elkaar te krijgen.

2. p.m. post meicirculaire Gemeentefonds

Op korte termijn worden de gevolgen van de meicirculaire 2022 bekend. Zodra de financiële gevolgen bekend zijn, informeren wij u via een raadsinformatiebrief. Dit vindt plaats voor de besluitvorming van deze kaderbrief op 18 juli as.

3. p.m. post gevolgen coalitieakkoord

De mogelijkheid bestaat dat een nieuw coalitieakkoord leidt tot aangepaste beleidsaccenten / budgetvoorstellen. De gevolgen van het nieuwe coalitieakkoord wordt verwerkt in de begroting 2023.

Verwerking inflatie 2023 - 2026

Een complex vraagstuk bij deze Kaderbrief en bij de komende begroting is de toepassing van indexering. Zoals bekend breekt de inflatie momenteel records. Prijsstijgingen zijn vooral te herleiden naar een bovengemiddelde stijging van de grondstof- en energieprijzen. Een stijging van grondstofprijzen werken bij ons vooral door in investeringswerken. We gaan als volgt om met het indexeringsvraagstuk:

Indexering lonen en prijzen exploitatie:

We verwerken in de begroting 2023 de indexering die het Rijk hanteert in de meicirculaire 2022.

Indexering investeringen:

Op basis van recente prijsindexcijfers gaan we bij nieuwe investeringswerken uit van een eenmalige extra indexering van 10% vanwege de gestegen grondstofprijzen (bij de huisvestingsopgaven onderwijs, Samen Gaan en investeringen vanuit wegbeheer).

Indexering energiekosten:

Onze energiekosten bestaan voor het grootste deel uit de lasten vanwege elektriciteitsverbruik en de lasten vanwege gasverbruik. Daarnaast wordt nog een relatief klein deel van de energieprijzen bepaald door de kosten van benzine en diesel. De prijzen voor elektriciteit en gas zijn volgens de afdeling Beheer & Realisatie vast tot en met 2023.

Er is voor gekozen om structureel vanaf 2024 uit te gaan van een prijsstijging van 25% ten opzichte van de nu geldende tarieven. Weliswaar is de prijsstijging nu hoger, maar het is niet onwaarschijnlijk dat dat een deel van de recente prijsstijgingen van energie een incidenteel karakter hebben. We stellen voor om in de begroting 2023 aanvullend in te gaan op de extra inflatierisico's die er nu zijn en afhankelijk van de situatie van dan zo nodig aanvullende maatregelen voor te stellen.

Uiteraard houden we de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten, zo nodig stellen we het indexeringsbeleid via de begroting 2023 bij.

Participatie

N,v,t,

Communicatie

Publicatie van de concept-Kaderbrief 2023 vindt na vaststelling in het college op de website van de gemeente Best. Daarnaast besteden we via social media, en de gemeentepagina aandacht aan dit raadsvoorstel. Actieve communicatie met de media vindt plaats via het persgesprek.

Procedure en planning

De kaders die u vaststelt, worden gebruikt als uitgangspunt voor de nieuwe begroting 2023.

Evaluatie

n.v.t.

Bijlagen die horen bij dit raadsvoorstel:

Nummer	Titel	Openbaar (ja/nee)	Geheim wegens (klik hier voor informatie)
IN22-01705	Raadbesluit Kaderbrief 2023	ja	
BL22-09440	Kaderbrief 2023	ja	

24-05-2022

burgemeester en wethouders van Best,

Hans Ubachs
Burgemeester

Jolie Hasselman
Secretaris

